

Závazkové poměry s mezinárodním prvkem se zaměřením na postoupení pohledávky

Abstrakt

Předkládaná diplomová práce se ve své **první části** zaměřuje na **úpravu závazkových právních poměrů s mezinárodním prvkem**. V současnosti totiž nezřídka dochází k situaci, kdy je v závazkovém poměru přítomna určitá vazba na zahraničí, jako je obvyklé bydliště jeho subjektů v různých státech, jejich odlišná státní příslušnost či místo plnění závazku v zahraničí. Regulaci takových poměrů se věnují normy mezinárodního práva soukromého, jež mají v zásadě trojí původ – unijní, mezinárodní a vnitrostátní.

Diplomová práce se tak zprvu věnuje základnímu pojmosloví v oblasti závazků. Vymezuje závazkový poměr, jež diferencuje podle právního důvodu jeho vzniku na závazky smluvní a mimosmluvní, osvětluje pojem mezinárodního prvku a rozvádí metody úpravy vztahů s mezinárodním prvkem.

Následně blíže rozebírá platnou právní úpravu smluvních závazků obsaženou v právu Evropské unie představovanou nařízením Řím I, multilaterálních smlouvách obsahujících přímé normy, jakož i dvoustranných smlouvách o právní pomoci. Pozornost je nicméně věnována též zbytkové úpravě v tuzemském prameni mezinárodního práva soukromého, kterým je ZMPS.

Druhá část práce je zaměřena na o poznání užší, avšak se závazkovými poměry související, téma, jímž je **přeshraniční postoupení pohledávky**. Pohledávka, reprezentující právo věřitele na plnění od dlužníka, totiž může být předmětem převodu, a to i na zahraniční subjekt, což normy mezinárodního práva soukromého rovněž reflektují.

Kromě vymezení základních pojmů, jako jsou pohledávka, postoupení, finančních operací zakládajících se na postoupení (faktoring, forfaiting či sekuritizace), jakož i osvětlení problematiky účinků postoupení pohledávky na třetí strany, je těžištěm této pasáže především rozbor právní úpravy postoupení pohledávky s mezinárodním prvkem. Ta je mimo jiné představována článkem 14 nařízení Řím I, upravujícím rozhodné právo jednak pro poměry mezi postupitelem a postupníkem, jednak i mezi postupníkem a dlužníkem.

Čím se však nařízení Řím I nezaobírá, je problematika rozhodného práva pro účinky postoupení pohledávek na třetí strany. Takovým účinkem je přitom možno rozumět například otázku, který z vícero postupníků má při opakované cesi téže pohledávky ve vztahu k ní přednost. Pozornost je tak soustředěna rovněž na návrh nařízení Evropské Komise z roku 2018,

kteřý by tuto a jí obdobné otázky měl řešit, avšak jehož budoucnost je v současné chvíli nejistá. Jím zvolené kolizní kritérium obvyklého bydliště postupitele je pouze jednou z myslitelných variant, jež má přes své výhody i významná negativa, na něž je taktéž upozorněno.

V poslední řadě diplomová práce míří na mezinárodněprávní úpravu postoupení pohledávky obsaženou v Úmluvě OSN o postoupení pohledávek v mezinárodním obchodním styku a Úmluvě UNIDROIT o mezinárodním faktoringu, jež má nicméně značně omezený význam. Zatímco první z nich dosud nevstoupila v platnost, druhou z nich v současnosti ratifikovalo pouze devět smluvních států.

Klíčová slova: závazkové poměry, postoupení pohledávky, mezinárodní prvek